

Vergaderjaar 2015–2016

33 506

Voorstel van wet van het lid Pia Dijkstra tot wijziging van de Wet op de orgaandonatie in verband met het opnemen van een actief donorregistratiesysteem

A

GEWIJZIGD VOORSTEL VAN WET

13 september 2016

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de Wet op de orgaandonatie aan te passen opdat daarin een actief donorregistratiesysteem wordt opgenomen;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

De Wet op de orgaandonatie wordt als volgt gewijzigd:

0A

In artikel 1, onderdeel c, wordt na «verleend voor» ingevoegd: , dan wel bij wie geen bezwaar bestaat tegen.

A

In artikel 9 wordt aan het slot van het eerste lid een volzin toegevoegd, luidende: De wettelijk vertegenwoordiger van een meerderjarige die niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake van orgaandonatie kan namens hem toestemming verlenen tot het na zijn overlijden verwijderen van zijn organen of bepaalde door de wettelijke vertegenwoordiger aan te wijzen organen, dan wel daartegen bezwaar maken.

B

Artikel 10 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt na «een door hem te bepalen persoon» ingevoegd: dan wel dat de betrokkene geen bezwaar heeft tegen het na zijn overlijden verwijderen van zijn organen.

2. Het vierde lid komt te luiden:

4. Bij de toezending van het donorformulier wordt uitdrukkelijk vermeld dat een meerderjarige persoon door of namens wie geen wilsverklaring of wilsbeschikking als bedoeld in artikel 9 is afgelegd en verstrekt, zes weken na het verzenden van een herinnering als bedoeld in artikel 10a, eerste lid, in het donorregister wordt geregistreerd als een persoon die geen bezwaar heeft tegen het na zijn overlijden verwijderen van zijn organen. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld omtrent de vorm, inhoud en toezending van het donorformulier en het bijhouden en de toegankelijkheid van het donorregister. Daarbij kan worden bepaald dat een donorformulier wordt toegezonden aan personen die na het bereiken van de leeftijd van negentien jaar nieuw als ingezetene zijn ingeschreven dan wel opnieuw als ingezetene zijn geregistreerd in de basisregistratie personen.

C

Na artikel 10 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 10a

1. Indien zes weken na verzending van het donorformulier, bedoeld in artikel 10, eerste lid, geen invulling is gegeven aan het bepaalde in artikel 9, eerste en tweede lid, zendt Onze Minister de betrokkene een herinnering, vergezeld van een nieuw donorformulier en een mededeling overeenkomstig het bepaalde in het tweede lid.

2. Indien door of namens de betrokkene zes weken na het verzenden van de herinnering, bedoeld in het eerste lid, geen invulling is gegeven aan het bepaalde in artikel 9, eerste en tweede lid, wordt hij in het donorregister geregistreerd als een persoon die geen bezwaar heeft tegen het na zijn overlijden verwijderen van zijn organen.

3. De betrokkene ontvangt binnen zes weken na de registratie, bedoeld in het tweede lid, een bevestiging van het feit dat hij geregistreerd is als een persoon die geen bezwaar heeft tegen het na zijn overlijden verwijderen van zijn organen, vergezeld van een mededeling overeenkomstig het bepaalde in het vijfde lid.

4. Zodra duidelijk of aannemelijk is dat een betrokkene als bedoeld in het tweede lid niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen, wordt de geregistreerde toestemming vervangen door de registratie dat de beslissing wordt overgelaten aan een bepaalde persoon, zijnde de wettelijk vertegenwoordiger van betrokkene. Betrokkene ontvangt hiervan binnen zes weken een bevestiging.

5. De betrokkene of diens wettelijke vertegenwoordiger kan een registratie als bedoeld in het tweede of vierde lid te allen tijde doen wijzigen door het invullen en laten registreren van een donorformulier.

Artikel 10b

1. De burgemeester draagt ervoor zorg dat aan een meerderjarige persoon die als ingezetene in de basisregistratie personen is ingeschreven bij het in behandeling nemen van diens aanvraag voor een nationaal paspoort als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onder a, van de Paspoortwet, een Nederlandse identiteitskaart als bedoeld in artikel 2, tweede lid, van de Paspoortwet of een rijbewijs als bedoeld in artikel 107 van de Wegenverkeerswet 1994 schriftelijke informatie over donorregistratie wordt

overhandigd en informatie over de wijze waarop de betrokkene de op hem betrekking hebbende registratie kan raadplegen en wijzigen.

2. De schriftelijke informatie wordt door Onze Minister kosteloos aan de burgemeester ter beschikking gesteld.

D

Artikel 11 komt te luiden:

Artikel 11

1. Indien een persoon de beslissing over het verwijderen van organen heeft overgelaten aan zijn nabestaanden, kan na het vaststellen van de dood toestemming voor het verwijderen van zijn organen worden verleend door de bij zijn overlijden met hem samenlevende echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel, dan wel bij afwezigheid of onbereikbaarheid van deze door de onmiddellijk bereikbare meerderjarige bloedverwanten tot en met de tweede graad dan wel bij afwezigheid of onbereikbaarheid van dezen door de onmiddellijk bereikbare meerderjarige aanverwanten tot en met de tweede graad.

2. Indien een meerderjarige, waarvan duidelijk of aannemelijk is dat deze niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake van orgaandonatie, in het donorregister is geregistreerd als een persoon die toestemming heeft verleend voor of die geen bezwaar heeft tegen het na zijn overlijden verwijderen van zijn organen, wordt na het vaststellen van de dood deze toestemming of dit geen bezwaar bevestigd of teniet gedaan door zijn wettelijk vertegenwoordiger. Bij afwezigheid of onbereikbaarheid van deze persoon kan de beslissing worden genomen door de in het eerste lid bedoelde nabestaanden. Bij afwezigheid of onbereikbaarheid van al deze nabestaanden wordt de toestemming dan wel het hebben van geen bezwaar geacht te ontbreken.

3. Indien een meerderjarige de beslissing over het verwijderen van zijn organen heeft overgelaten aan een bepaalde persoon, kan na het vaststellen van de dood toestemming voor het verwijderen van zijn organen worden verleend door die persoon. Bij afwezigheid of onbereikbaarheid van die persoon kan toestemming worden verleend door de in het eerste lid bedoelde nabestaanden.

4. Indien van een meerderjarige geen registratie in het donorregister aanwezig is, kan na het vaststellen van de dood toestemming voor het verwijderen van zijn organen worden verleend door de bij zijn overlijden met hem samenlevende echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel, dan wel bij afwezigheid of onbereikbaarheid van deze door de onmiddellijk bereikbare meerderjarige bloedverwanten tot en met de tweede graad dan wel bij afwezigheid of onbereikbaarheid van dezen door de onmiddellijke bereikbare meerderjarige aanverwanten tot en met de tweede graad.

5. Indien een minderjarige van twaalf jaar of ouder de beslissing over het verwijderen van zijn organen heeft overgelaten aan een bepaalde persoon, kan na het vaststellen van de dood toestemming voor het verwijderen van zijn organen worden verleend door de in de wilsbeschikking genoemde persoon. Bij afwezigheid of onbereikbaarheid van die persoon kan toestemming worden verleend door de ouders die de ouderlijke macht uitoefenen, of de voogd.

6. Indien van een minderjarige van twaalf jaar of ouder geen wilsverklaring of wilsbeschikking als bedoeld in artikel 9, vierde lid, aanwezig is, kan na het vaststellen van de dood toestemming voor het verwijderen van organen worden verleend door de ouders die de ouderlijke macht uitoefenen, of de voogd.

7. Ten aanzien van een minderjarige beneden de twaalf jaar kan na het vaststellen van de dood toestemming voor het verwijderen van zijn organen worden verleend door de ouders die de ouderlijke macht uitoefenen, of de voogd.

8. Bij een verschil van mening tussen de bloedverwanten, de aanverwanten, onderscheidenlijk de ouders, bedoeld in het eerste tot en met zevende lid, kan de toestemming niet worden verleend.

9. Indien een persoon toestemming heeft verleend voor het na zijn overlijden verwijderen van organen, kan voor het verwijderen van een orgaan dat niet is opgenomen in de tekst van een op het tijdstip van toestemming geldend donorformulier en tegen verwijdering waarvan hij niet anderszins reeds zelf bezwaar heeft gemaakt, toestemming worden verleend met overeenkomstige toepassing van het eerste, zevende en achtste lid.

Da

Artikel 13 komt te luiden:

Artikel 13

Tenzij degene die toestemming verleent of geen bezwaar heeft uitdrukkelijk anders bepaalt, wordt toestemming als bedoeld in deze paragraaf verleend ten behoeve van, en heeft het geen bezwaar als bedoeld in deze paragraaf betrekking op, implantatie, daaronder begrepen op implantatie gericht wetenschappelijk onderzoek, indien het orgaan na de verwijdering voor implantatie ongeschikt blijkt te zijn. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat het verlenen van toestemming of het hebben van geen bezwaar niet is toegestaan voor bij die maatregel aan te wijzen, uit een oogpunt van geneeskundige behandeling niet van belang zijnde, doeleinden.

E

In artikel 20 worden, onder vernummering van het vierde tot en met zevende lid tot het achtste tot en met elfde lid, de eerste drie leden vervangen door de volgende zeven leden:

1. Wanneer een gerede kans bestaat dat een persoon binnen afzienbare tijd zal overlijden, maar in ieder geval zo spoedig mogelijk na het vaststellen van de dood, gaat de daartoe in het protocol, bedoeld in artikel 23, aangewezen functionaris na wat ten aanzien van de betrokkene is geregistreerd in het donorregister, tenzij reeds vaststaat dat de betrokkene medisch gezien niet in aanmerking komt als donor.

2. De aangewezen functionaris verstrekt de daarvoor in aanmerking komende, onmiddellijk bereikbare naasten informatie over de registratie in het donorregister. In geval van een meerderjarige waarvan duidelijk of aannemelijk is dat hij niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen verstrekt hij daarenboven informatie aan diens wettelijke vertegenwoordiger, indien deze aanwezig en bereikbaar is.

3. Indien de registratie niet overeenkomt met een andere aanwezige verklaring als bedoeld in artikel 9, vierde lid, geldt de laatst gedateerde registratie dan wel verklaring.

4. Indien de betrokkene in het donorregister is geregistreerd als een persoon die toestemming heeft verleend voor dan wel geen bezwaar heeft tegen het na zijn dood verwijderen van zijn organen en een andersluidende verklaring als bedoeld in artikel 9, vierde lid, aanwezig is, geldt in afwijking van het derde lid de laatstbedoelde verklaring.

5. Indien de betrokkene in het register is geregistreerd als een persoon die toestemming heeft verleend voor dan wel geen bezwaar heeft tegen het na zijn overlijden verwijderen van zijn organen en een andersluidende

verklaring ontbreekt, maar zijn nabestaanden, bedoeld in artikel 11, eerste lid, maken aannemelijk dat die registratie niet overeenkomt met de wens van de betrokkene, geldt de informatie van de nabestaanden.

6. Indien geen registratie ten aanzien van de betrokkene aanwezig is of de betrokkene gebruik heeft gemaakt van de in de tweede volzin van artikel 9, tweede lid, bedoelde mogelijkheid, geeft de aangewezen functionaris, zodra redelijkerwijs vaststaat dat de betrokkene binnen afzienbare termijn zal overlijden, aan de persoon of personen, die op grond van artikel 11 bevoegd zijn tot het verlenen van toestemming voor het verwijderen van organen, passende informatie over de mogelijkheid van orgaandonatie. Na het vaststellen van de dood verzoekt hij hen om toestemming voor het verwijderen van organen, tenzij reeds is gebleken van bezwaar daartegen van de vorenbedoelde bevoegde persoon of personen.

7. De aangewezen functionaris stelt de daarvoor in aanmerking komende, onmiddellijk bereikbare naasten op de hoogte van de wijze waarop aan een toestemming voor het verwijderen van organen gevolg wordt gegeven.

Ea

Artikel 21 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt na «toestemming is verleend» ingevoegd: dan wel daartegen geen bezwaar bestaat.

2. Onder verlettering van de onderdelen b en c tot c en d wordt na onderdeel a een onderdeel ingevoegd, luidende:

b. de aangewezen functionaris, bedoeld in artikel 23, zich ervan heeft vergewist dat de overledene ten tijde van het verlenen van toestemming dan wel van de registratie als bedoeld in artikel 10a wilsbekwaam was;

F

In artikel 22 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In het eerste lid, wordt «Indien een persoon toestemming heeft verleend voor het na zijn overlijden verwijderen van een orgaan,» vervangen door: Indien een persoon in het donorregister is geregistreerd als een persoon die toestemming heeft verleend voor of geen bezwaar heeft tegen het na zijn overlijden verwijderen van een orgaan,.

2. In het tweede, derde en vierde lid wordt «Indien van een persoon geen wilsverklaring als bedoeld in artikel 9 of 10 aanwezig is» telkens vervangen door: Indien ten aanzien van een persoon in het donorregister geen registratie aanwezig is.

3. In onderdeel d van het tweede lid wordt «artikel 20, tweede lid» vervangen door: artikel 20 zesde lid.

G

In artikel 23 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Onderdeel b van het tweede lid, komt te luiden:

b. de wijze waarop:

1°. overeenkomstig artikel 20, eerste lid, het donorregister wordt geraadpleegd;

2°. de personen, bedoeld in artikel 20, tweede lid, worden geïnformeerd;

3°. wordt omgegaan met de informatie van nabestaanden, bedoeld in

artikel 20, vijfde lid;

4°. de personen, bedoeld in artikel 20, zesde lid, om toestemming wordt gevraagd; dan wel

5°. de personen, bedoeld in 20, zevende lid, op de hoogte worden gesteld;.

2. Onderdeel d van het tweede lid komt te luiden:

d. de wijze waarop aan de personen, bedoeld in artikel 20, zesde en zevende lid, nazorg wordt verleend;.

H

Artikel 33 komt te luiden:

Artikel 33

1. Onze Minister draagt zorg voor de informatievoorziening over het ter beschikking stellen van organen als bedoeld in de hoofdstukken 2 en 3.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de informatievoorziening, bedoeld in het eerste lid.

ARTIKEL II

Onze Minister zendt aan iedere ingezetene als bedoeld in de Wet basisregistratie personen die op de datum van inwerkingtreding van deze wet meerderjarig is en geen uitvoering heeft gegeven aan artikel 9, tweede lid, van de Wet op de orgaandonatie, een donorformulier toe als bedoeld in artikel 10 van die wet. Artikel 10a is van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL IIa

Onze Minister draagt voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze wet zorg voor adequate voorlichting over de invoering van het actief donorregistratiesysteem, in het bijzonder over de gevolgen die in dit systeem voor meerderjarige ingezetenen zijn verbonden aan het niet invullen en laten registreren van een donorformulier, als bedoeld in artikel 10 van de Wet op de orgaandonatie.

ARTIKEL III

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

De Minister van Veiligheid en Justitie,